

Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission

LEAVING CERTIFICATE EXAMINATION, 2007

DANISH

HIGHER LEVEL

Wednesday, 13th June
Afternoon 2.00 p.m. – 5.00 p.m.

Læs teksten og besvar opgaverne med danske ord

Anna Libak: Danskeren og værdierne

- 5 Dagens dansker er et uforudsigeligt bekendtskab. Han har ikke længere én identitet, men mange, som han uafledigt skifter mellem, som en skuespiller skifter kostumer. Så hurtigt finder omklædningen sted, at publikum gang på gang må forbløffes.
- 10 Der er fiskeren fra Thyborøn, der læser på Åbent Universitet på Internettet om aftenen.
Der er H.A.-rockeren, som er besøgsven for Røde Kors.
Der er den kvindelige balletchef, som gifter sig med en over tyve år yngre elev på skolen.
- 15 Der er toppolitikerens, som i sølvbryllupsalderen springer ud som bøsse og gifter sig med en, som kunne være hans søn.
Mere flygtigt kan det ikke blive. Heller ikke selvom det stadig er langt de fleste, som bruger deres mange unikke valg på at blive ligesom alle de andre. For de *kan* handle anderledes, hvis de *vil*. Og pludselig en dag gør de det.
- 20 Bevægelsen bort fra bondesamfundets faste værdier er fuldendt: den moderne danskers livsbane er ikke på forhånd givet i kraft af køn, klasse, religion, nationalitet, seksualitet, politisk tilhørsforhold, ja, alder og udseende. Vi er selv blevet vort eget livs arkitekt, og opførelsen af det monument, vi ønsker at efterlade os, tager hele livet, ligesom tegningerne til bygningen kan ændre sig radikalt flere gange over et liv.
- 25 På bare hundrede år har vi lagt landbrugssamfundet bag os, hvor man ganske bestemt kunne regne med, at børn gik i deres forældres fodspor, at de kom i kirken om søndagen, at de giftede sig med en fra nabolaget, at de drømte om børn, jo flere jo bedre, at et ægteskab holdt hele livet.
- 30 På bare halvtreds år har vi lagt industrisamfundet bag os, hvor arbejdere stemte på socialdemokratiet, husmænd på de radikale, storbønder på venstre, og kapitalister på konservative – og hvor kvinder og børn tav, når mændene talte ved bordet.
- 35 Endelig har vi på bare tyve år lagt ungdomsoprøret bag os, hvor borgerlige var reaktionære og venstreorienterede frigjorte, hvor Amerika var kulturimperialisme, og socialisme i Kina var progressivt, hvor husmødre var undertrykte og stærke mænd var knudemænd.
- 40 Så radikal har forandringen været, at fremtidsforskerne kalder os situider i stedet for individer. Vi er mennesker, som ændrer sig fra situation til situation og ikke er forpligtet til konsistens i værdier og handlemåde.
- 45 Når verden forandrer sig, forandrer mennesket sig også. Vi har en tendens til at tro, at individet til alle tider har været det samme, og at det derfor mest er et spørgsmål om, hvordan det enkelte menneske forholder sig til de forandringer, det møder og ser.
- Individet, som et produkt af industrisamfundets klare opdeling mellem arbejde og familie/hjem og dermed mellem produktion og forbrug, har det ganske enkelt svært i en situeret verden, hvor mangfoldighed og skiftende situationer er reglen snarere end undtagelsen.
- Individet har brug for et sammenhængende selv, men det har situidet ikke i nær samme grad, fordi det lever i en verden præget af forandringer og (nye)

- 50 situationer. Et sammenhængende selv kan i sådan en verden være både usundt og ubehageligt.
Alt efter hvilken situation, man befinder sig i, handler og forbruger man forskelligt. F.eks. køber familiefaren økonomisk og børnevenligt, men som sportsmand er han måske forbruger på et marked, hvor prisen ikke er
- 55 afgørende. Kvinden, som deltager i en økologisk protestmarch, kører måske hjem derfra i sit private køretøj. Situidet kan nu om dage træffes overalt i samfundet.

Ordforklaringer:

H.A. rocker: Forkortelse for Hells Angels

Besøgsven: Frivillig medhjælper for Røde Kors

Alle opgaverne skal besvares med danske ord

Opgave 1 (maksimum 30 point)

Læs teksten Danskeren og værdierne og svar på spørgsmålene med dine egne ord.

1. Forklar betydningen af ordet "uforudsigeligt" som det bruges i teksten (l. 5)
Forklar betydningen af ordene "gifter sig" som de bruges i teksten (l.15)
Forklar betydningen af ordet "flygtigt" som det bruges i teksten (l.16)
Forklar betydningen af ordet "tilhørsforhold" som det bruges i teksten (l. 21)
Forklar betydningen af ordene "forandrer sig" som de bruges i teksten (l. 40)
2. Hvad er et "situid" ifølge fremtidsforskerne? (l.37)
3. Giv en karakteristik af bondesamfundet ud fra teksten (l. 25-28)
4. "Når verden forandrer sig, forandrer mennesket sig også" (l.40). Hvordan har mennesker forandret sig gennem de sidste 50 år?
5. Hvilke eksempler er der i teksten på, at det danske samfund, om end konventionelt på overfladen, er overraskende åbent for forandringer?
6. Hvordan opfører "situidet" sig ifølge teksten som mere end én person, og hvordan illustrerer denne adfærd forfatterens pointe?

Opgave 2 (maksimum 30 point)

"Vi er selv blevet vort eget livs arkitekt..." Forklar hvorfor forfatteren skriver dette og tag stilling til synspunktet. Minimum 100 ord.

Opgave 3 (maksimum 40 point)

Skriv et essay på cirka 300 ord om ét af disse to emner:

- I verden af i dag er forskellighed og forandring reglen snarere end undtagelsen.
- Ligegyldighed forårsager større skade end had.